

„Nyugodtan tessék csak lopogatni”

KÖNYVKRITIKA - KÖVETÉSI TÁVOLSÁG - LXV. évfolyam, 33. szám, 2021. augusztus 19.

Árvai Mária-Véri Dániel: A nagy könyvlopás. Francia könyvkiállítás a vasfüggöny mögött. Ferenczy Múzeumi Centrum, Szentendre, 2020, 200 oldal, 7990 Ft

A könyvbe belefoglalt történet pedig olyasmi, ami az alapját adó, 2019 szeptemberétől a Szentendrei Képtárban megrendezett kiállítás óta köztudott tény, előtte azonban hatvan éven át inkább feledésre ítélt, kellemetlen áthallásokkal kísért epizódnak számított: 1959 késő őszén, október 24-én a Múcsarnokban francia könyvkiállítás nyílt (a háború óta az első ilyen volumenű kulturális szemle), és két héttel később, mikor november 8-án a példátlan számú, a Hősök terén kigyózó sorokban várakozó látogatót vonzó kiállítást bezárták, a több mint háromezer kiállított könyv nagy részének, egyes visszaemlékezők szerint a felének, mások szerint a nyolcvan százalékának lába kelt. A látogatók a kabátjuk alá rejtették, a zsebükbe vagy a táskájukba dugták őket és kísérték velük, tömeges méretben saját tulajdonukká tették, ellopták a kiállított könyveket. Nem volt nehéz dolguk: egy-két üvegtárló alatt őrzött bibliofil kiadvány kivételével az anyag szabadon, nyitott polcokon állt vagy széles asztalokon hevert, hozzáférhetően, kézbevétele, lapozgatásra, végső soron valóban „lopogatásra” szánva. Teremőr sosem mozdult, a kijárat portaszolgálat tétlen maradt, rendőri közbeavatkozás is csak elvétve fordult elő, és a legenda hamar lábra kapott Budapest-szerte: a francia szervezők nem rendelték meg a kiállított anyag hazaszállítását.